

3. Świnoujście – wyspa Karsibór

Do 1880 r. stanowiła część wyspy Uznam, od której została odcięta Kanałem Piastowskim (wówczas Cesarskim), który jest częścią toru wodnego do Szczecina. Wyspa Karsibór zajmuje powierzchnię 14 km², której część zajmuje dawna wieś Karsibór (obecnie osiedle w granicach administracyjnych Świnoujścia) o średniowiecznym rodowodzie oraz rozległe tereny karsiborskich łąk o cennych walorach przyrodniczych.

a. od XIII w. tereny te wchodziły w skład posiadłości **cystersów** z Dargunia; znajdowała się tu **przeprawa** przez Świnę do Przytoru na trasie dawnego traktu handlowo-pielgrzymiego; w 1373 r. podpisano tu **układ** pomiędzy książętami wołoskimi i szczecińskimi potwierdzający wspólną własność krain pomorskich i sojusz militarny;

b. podczas wojny trzydziestoletniej, w dniach 14-19 lipca 1630 r., na plebanii karsiborskiego kościoła zatrzymał się **król Szwecji** – Gustaw Adolf; wydarzenie upamiętnia tablica oraz pomnikowe lipy otaczające teren przykościelny;

c. **gotycki kościół** pw. Niepokalanego Poczęcia NMP wzniesiono na przełomie XV i XVI w.; jego znacznie późniejsza **wieża** powstała w XIX w. według projektu Karla Friedricha Schinkla – znanego berlińskiego architekta; wnętrza kościoła kryją m.in. gotycki **ołtarz** z drugiej połowy XV w., barokową **ambonę** oraz kopię **żagłowca** „Kolomba” zawieszoną u stropu świątyni;

d. dobrze zachowany **cmentarz** ewangelicki z XIX w. z licznymi ciekawymi nagrobkami ogrodzony kutymi żelaznymi bramami;

e. w lesie, nieopodal wsi zobaczyć można pomnik zestrzelonych pilotów RAF, który postawiono w miejscu ich pochowania;

f. na północ od zabudowań dawnej wsi znajduje się **rezerwat ptaków Karsiborska Kępa** o powierzchni 198 ha; drewniana **wieża** ułatwia obserwowanie ponad 140 gatunków ptactwa wodnego zamieszkujących tereny wyspy i całej okolicy tzw. Deltę Wstecznej Świny;